

Сопотська Вища Школа (Польща)

Черкаський державний технічний університет

Державна вища техніко-економічна школа ім. Броніслава
Маркевича в Ярославі (Польща)

Карпатський національний університет імені Василя
Стефаника

Хмельницький національний університет

Львівський торговельно-економічний університет

Вища школа економіки і менеджменту в
публічному адмініструванні у Братиславі (Словаччина)

Уманський національний університет садівництва

ВПГО «Спілки аудиторів України»

Кам'янець-Подільський національний університет імені
Івана Огієнка

Аудиторська компанія ТОВ «Варіанта»

Черкаський національний університет імені Богдана
Хмельницького.

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО - АНАЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»

**МАТЕРІАЛИ XIII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ - КОНФЕРЕНЦІЇ**

**THE MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE MUKACHEVO STATE UNIVERSITY
FEDERATION OF PROFESSIONAL ACCOUNTANTS AND AUDITORS OF UKRAINE**

Sopot Graduate School (Poland)

Cherkasy State Technological University

State Higher Technical-Economic School named after.
Bronislaw Markevich in Yaroslavl (Poland)

Vasyl Stefanyk Carpathian National University

Khmelnyskyi National University

Lviv University of Trade and Economics

Higher School of Economics and Management in Public
Administration in Bratislava (Slovakia)

Uman National University of Horticulture

VGGO "Union of Auditors of Ukraine"

Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University

Audit company of Varianta Ltd

Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy

**“URGENT PROBLEMS OF ACCOUNTING AND ANALYTICAL
PROCESS IN THE MANAGEMENT OF ENTREPRENEURIAL
ACTIVITY “**

**OF THE XIII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL INTERNET - CONFERENCE**

October 23, 2025
Mukachevo

УДК 657:658
A43

Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю: Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції, 23 жовтня 2025 р., м. Мукачево. – 341 с.

У збірнику подано матеріали досліджень, виголошених на XIII Міжнародній науково-практичної інтернет – інтернет конференції «Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю», що була проведена кафедрою обліку і оподаткування та маркетингу Мукачівського державного університету у жовтні 2025 року. У публікаціях розглядаються методологічні, методичні та практичні засади обліку, аналізу та аудиту в контексті розвитку економічної науки та практики. Окреслено коло проблем і запропоновані пропозиції щодо покращення змісту і якості обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю будуть цікавими і корисними для науковців і практиків усіх галузей економіки.

Для науковців, аспірантів, здобувачів вищої освіти і всіх, хто цікавиться актуальними проблемами і перспективами розвитку обліку, оподаткування, контролю, аналізу, аудиту, фінансами, маркетингом, економічним розвитком регіону та професійною освітою як інструментом соціально-економічним розвитком регіону.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № 8 від 14 листопада 2025 р.)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Вченою радою Мукачівського державного університету (протокол № 3 від 17 листопада 2025 р.)

Програмний комітет:

Капітан Л.І.	в. о. ректора Мукачівського державного університету, Україна
Пігош В.А.	канд. екон. наук, доцент, в. о. проректора з науково-педагогічної роботи Мукачівського державного університету, Україна
Туріс І.Ю.	канд. філол. наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи Мукачівського державного університету, Україна
Максименко Д.В.	канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування та маркетингу, Мукачівського державного університету, Україна
Баланюк І.Ф.	д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування, Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ, Україна
Гавриленко В.О.	д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри обліку, аналізу і оподаткування, Черкаський державний технічний університет, Україна
Мазур Н.А.	д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Україна
Мединська Т.В.	д-р екон. наук, професор кафедри фінансів, економічної безпеки, банківської справи та страхового бізнесу, Львівського торговельно-економічного університету, Україна
Мельник Л.Ю.	д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування, Уманського національного університету садівництва, Україна
Скоробогата Л.В.	канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри обліку, аудиту та оподаткування, Хмельницького національного університету, Україна
Легка В.Г.	виконавчий директор Федерації професійних бухгалтерів і аудиторів, України
Голубка Я.В.	директор аудиторської компанії ТОВ «Варіанта», голова Закарпатського територіального відділення Федерації професійних бухгалтерів і аудиторів України, член спілки аудиторів України, Україна
Кілару Ю.О.	голова ЗТВ ВПГО «Спілка Аудиторів України», заступник голови ради ЗТВ АППУ, директор ПП «Аудит», Україна
Пукало Р.	професор, Державна вища техніко-економічна школа ім. Броніслава Маркевича в Ярославі, Польща
Гозора В.	професор, Вища школа економіки і менеджменту в публічному адмініструванні у Братиславі, Словаччина
Мартинюк Т.	професор, Вища школа в Сопоті, Польща

Організаційний комітет:

Ліба Н.С.	д-р екон. наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування, Мукачівського державного університету, Україна
Реслер М.В.	д-р екон. наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування, Мукачівського державного університету, Україна
Головачко В.М.	канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування та маркетингу, Мукачівського державного університету, Україна
Гаврилець О.В.	канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування та маркетингу, Мукачівського державного університету, Україна
Королович О.О.	канд. екон. наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування та маркетингу, Мукачівського державного університету, Україна
Кручак Л.В.	канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування та маркетингу, Мукачівського державного університету, Україна
Бора Н.Ю.	старший викладач кафедри обліку і оподаткування та маркетингу, Мукачівського державного університету, Україна

Гаврилець В.М.,
здобувач вищої освіти ОС «Магістр»,
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
Королович О.О.,
канд. екон. наук, професор кафедри обліку і оподаткування та маркетингу,
Мукачівського державного університету

РОЛЬ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В СТРАТЕГІЧНОМУ ПЛАНУВАННІ ПІДПРИЄМСТВА

Стратегічне планування вимагає високоякісної інформації про фінансовий стан, результати діяльності та ризики, що формує інформаційну потребу до бухгалтерського обліку як до системи, здатної трансформувати первинні дані в аналітичні індикатори стратегічного розвитку. Цифровізація бізнес-процесів зміщує роль обліку від ретроспективної фіксації до проактивної підтримки рішень, де ключовими стають інтегрованість даних, їхня зіставність та здатність підтримувати сценарне моделювання.

Українські студії послідовно трактують бухгалтерський облік як інформаційно-аналітичну основу управління та стратегічного аналізу: облік і управлінський облік визначаються базою інформаційного забезпечення менеджменту [4]; стратегічне планування у публічному секторі й бізнесі на пряму пов'язується з аналітикою облікових даних [3]; методи стратегічного аналізу описані як інтелектуальна надбудова над бухгалтерською інформацією [1]. Нормативний контекст визначають Закон № 996-XIV та НП(С)БО 1, які уніфікують зміст фінансової звітності й тим самим підвищують її придатність для довгострокових рішень [2; 5].

Недостатньо розроблені: (а) стандартизовані підходи до перетворення фінансової звітності в стратегічні КРІ (вартість капіталу, стійкість грошових потоків, толерантність до ризику); (б) інтеграційні моделі поєднання бухгалтерського, управлінського та нефінансового (ESG) виміру у єдиному контурі бізнес-аналітики; (в) метрики якості даних (data quality) та їх вплив на точність стратегічного прогнозування.

У термінах Закону № 996-XIV та НП(С)БО 1 фінансова звітність – формалізована мова спілкування зі стейкхолдерами; її структура (баланс/звіт про фінансові результати/рух коштів тощо) забезпечує базові змінні для стратегічних моделей: платоспроможність, рентабельність, капіталізація, здатність генерувати грошові потоки [2; 5]. Це робить облік ядром evidence-based планування: стратегічні цілі корелюють з обліковими обмеженнями (ковенанти, ліквідність), а вибір альтернатив (інвестиції, фінансування, M&A) спирається на узгоджені показники.

Наукові праці фіксують, що управлінські рішення потребують агрегації і drill-down: від реєстрів – до показників центрів відповідальності, від історичних рядів – до прогнозів (trend/seasonality/stress-сценарії) [1; 4]. Практично це реалізується через інтеграцію даних у ВІ-середовища (моделі маржинального доходу, чутливість EBITDA до драйверів витрат/доходу, імітаційні моделі cash-flow), де бухгалтерська звітність є «джерелом істини», а керовані довідники й

контроль якості даних гарантують зіставність у часі.

Облік забезпечує моніторинг виконання стратегічних планів через регулярне порівняння план/факт та аналіз відхилень. Інтеграція показників звітності з контуром стратегічного контролінгу (бюджети, ліміти, ковенанти) створює механізм швидкого коригування траєкторій, мінімізуючи стратегічні «drift-ризик» [4].

У роботах з державного та корпоративного секторів наголошується, що стратегічне планування базується на надійності та цілісності облікової інформації; тому потрібні протоколи даних (логування змін, контроль доступів), регламент первинних документів і валідації, що напряду впливає на похибку прогнозів і на капітал прийнятих рішень [3; 4].

Роль бухгалтерського обліку у стратегії – це не «постачання цифр», а архітектура даних для майбутнього: стандартована, перевірена, аналітично спроможна інформація, яку можна без втрати якості переносити до моделей ризику, вартості та зростання.

Бухгалтерський облік у системі стратегічного планування виконує інтеграційну функцію, поєднуючи фінансову, аналітичну та управлінську інформацію. Він формує достовірну базу даних для оцінки фінансового стану, моделювання сценаріїв розвитку, управління ризиками та прогнозування результатів діяльності. На основі облікових показників здійснюється стратегічний контроль, порівняння планових і фактичних результатів, що забезпечує адаптивність та гнучкість управлінських рішень.

У сучасних умовах цифровізації бухгалтерський облік трансформується з інструмента ретроспективного аналізу у стратегічну аналітичну систему. Його цифрова інтеграція з бізнес-аналітикою (BI, ERP-рішеннями) підвищує якість планування, швидкість обробки інформації та точність прогнозів. Таким чином, облік стає основою стратегічного управління, що забезпечує ефективне використання ресурсів, підвищення конкурентоспроможності та фінансову стійкість підприємства.

Список використаних джерел:

1. Артющок В. С. Методи та моделі стратегічного аналізу у системі управління підприємством. Економіка та суспільство. 2022. № 40. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1851> Економіка і суспільство

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/996-14> Закон України

3. Калитчук С. та ін. Особливості обліку нефінансових активів установ державного сектору. Економіка та суспільство. 2021. № 33. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/835/802/> Економіка і суспільство

4. Мурашко І. Бухгалтерський та управлінський облік як основа інформаційного забезпечення управлінської діяльності. Економіка та суспільство. 2022. № 34. URL:

5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (у чинній редакції). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0336-13> Закон України

Головачко В.М.,

канд. екон. наук, доцент кафедри обліку і оподаткування та маркетингу,
Мукачівського державного університету

ОБЛІК КРИПТОВАЛЮТ ТА ЦИФРОВИХ АКТИВІВ

Поширення криптовалют і цифрових активів у сучасній економіці створює суттєві виклики для системи бухгалтерського обліку. Криптоактиви стали важливим елементом фінансового середовища, адже поєднують ознаки нематеріальних активів, фінансових інструментів і товарів. Однак їх правова та економічна природа не має усталеного трактування, що спричиняє суперечності у практиці обліку. Зокрема, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку не містять окремого регламенту щодо криптовалют, а чинні міжнародні стандарти (IAS 38 «Нематеріальні активи», IAS 2 «Запаси») лише частково враховують специфіку таких об'єктів. Це призводить до різного тлумачення критеріїв визнання, оцінки, відображення доходів і ризиків, а також ускладнює порівнянність звітності підприємств, що працюють із цифровими активами.

В українських реаліях проблема ускладнюється відсутністю єдиної нормативної бази для цифрових активів. Хоча прийняття Закону України «Про віртуальні активи» створює основу для правового регулювання цього ринку, у бухгалтерському аспекті залишається низка невизначеностей щодо облікового статусу, оцінки волатильності, курсових різниць і податкових наслідків операцій з криптоактивами. Відтак існує потреба у формуванні методичних підходів, які б поєднували міжнародний досвід та національні особливості [3; 4].

Вагомий внесок у дослідження проблем обліку криптовалют зробили українські науковці. А саме: Н. В. Гуріна [1] розглядає криптовалюту як новий тип нематеріального активу, визначаючи її специфічні риси – децентралізований характер, відсутність емітента та високу мінливість вартості.

В. Ганусич [2] підкреслює, що без гармонізації облікових підходів до цифрових активів із міжнародними стандартами Україна ризикує залишитися поза глобальними фінансовими процесами. С. Скрипник, А. Головач та І. Шепель [3] систематизували світові підходи до обліку криптовалют і зробили висновок, що найдоцільніше трактувати їх як об'єкти нематеріальної природи з можливістю переоцінки за справедливою вартістю. О. Пилипенко [4] досліджує цифрові фінансові активи як окрему категорію об'єктів обліку, для яких необхідно враховувати технологічні ризики та обмежений контроль підприємства над активами, розміщеними у блокчейн-мережах.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>